

OBRÁŤTE SA (ROBTE POKÁNIE), LEBO SA PRIBLIŽILO NEBESKÉ KRÁĽOVSTVO

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblii.it, video príhovor v taliančine [TU](#)

Mt 3, 1-12

V tých dňoch vystúpil Ján Krstiteľ a hlásal v judejskej púšti: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“

To o ňom povedal prorok Izaiáš: „Hlas volajúceho na púšti: ‚Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky!‘“ Ján nosil odev z ťavej srsti a okolo bedier kožený opasok. Potravou mu boli kobyľky a lesný med. Vtedy prichádzal k nemu Jeruzalem a celá Judea i celé okolie Jordánu. Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstiť v rieke Jordán.

Keď videl, že aj mnohí farizeji a saduceji prichádzajú k nemu na krst, povedal im: „Hadie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť budúcemu hnevu!? Prinášajte teda ovocie hodné pokánia! Nenazdávajte sa, že si môžete povedať: ‚Naším otcom je Abrahám!‘ – lebo vravím vám: Boh môže Abrahámovi vzbudiť deti aj z týchto kameňov. Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. Ja vás krstím vodou na pokánie, ale ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden nosiť mu obuv. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. V ruke má vejačku, vyčistí si humno, pšenicu si zhromaždí do sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“

V úryvku, ktorý nám ponúka liturgia dnešnej nedele, sú tri výrazy, ktoré treba zvlášť preskúmať, lebo ak ich správne nepochopíme, môžu mať v živote veriaceho úplne iný účinok, než aký chcel dosiahnuť evanjelista.

Prvým z nich je výzva Jána Krstiteľa na púšti, ktorá má formu príkazu: „Obráťte sa!“¹ Toto slovo v sebe obsahuje význam zmeny mentality, ktorá potom prináša zmenu v správaní. Bohužiaľ, v minulosti bola táto výzva Jána Krstiteľa prekladaná ako „robte pokánie“, a tým pádom bolo kresťanstvo zobrazované ako plné pokánia, obetí, odriekaní, umŕtvovaní; všetko sú to slová, výrazy a zobrazenia, ktoré neexistujú v Ježišovom jazyku.

Nikde v evanjeliu nás Ježiš nenabáda k pokániu². Nikde v evanjeliu Ježiš nevyzýva ľudí k umŕtvovaniu, nikde v evanjeliu Ježiš nevyzýva ľudstvo k obetiam, ba práve naopak! Opakujúc slová Ozeáša, „*Naučte sa čo znamená 'milosrdenstvo chcem a nie obeť'*“³, Ježiš od nás nežiada prinášať obeť Bohu, ale byť milosrdnými voči ľuďom.

¹ gréckemu slovu “metánoia” – sa prikladajú dva významy a preto je prekladané dvoma spôsobmi: “konať pokánie” v zmysle ľutovať (viď. slov. preklad) alebo zmeniť zmýšľanie, “obrátiť sa” k Bohu (viď. tal. preklad)

² pri pozornom sledovaní slov. evanjelia však nachádzame miesta kde preklad v Ježišových vyjadreniach nepoužil výraz „obrátenie“, ale naopak, výraz „pokánie“ (Mt 4, 17; Mt 11, 21; Lk 13, 3; Lk 15, 7; Lk 15, 10; Lk 24, 47)

³ Mt 9, 13

Výzva Jána Krstiteľa, jeho príkaz, sa teda týka “zmeny správania”, ktorá sa prejavuje odlišnou orientáciou našich životov, nemyslieť viac na seba, ale na druhých. Toto obrátenie umožňuje priblíženie Nebeského Kráľovstva. Aj tento výraz spôsobil v minulosti trochu zmätok; Nebeské kráľovstvo bolo vysvetľované ako kráľovstvo na nebesiach.

Avšak nie je to tak. Výraz Nebeské Kráľovstvo používa iba Matúš a to vo význame Božieho Kráľovstva. Ale prečo Matúš používa výraz “Nebeské Kráľovstvo”? Pretože píše pre židovské spoločenstvo, a nechce sa dotknúť ich citlivosti, pretože židia nepoužívajú slovo “Boh”, ale ho nahrádzajú inými výrazmi.

Nebeské Kráľovstvo nie je teda Kráľovstvo na nebesiach, nejde o posmrtný život, ale o realizovanie Božieho projektu pre ľudstvo. On je kráľom, ktorý spravuje svoj ľud, on je otcom, ktorým sa stará o svoje deti.

Toto je Nebeské, a teda Božie Kráľovstvo. Prečo hovorí, že Božie je Kráľovstvo je nablízku, ale ešte tu nie je? Pretože toto Nebeské Kráľovstvo nezostupuje zhora prostredníctvom Božieho zásahu, ale je podmienené spoluprácou ľudí prostredníctvom prijatia blahoslavenstiev predložených Ježišom. Ježiš v prvom blahoslavenstve prehlasuje za blažených tých, ktorí sú chudobní v duchu, čiže tých, ktorí sa slobodne a dobrovoľne rozhodujú byť chudobní, lebo ich JE...

Nie je to prísľub do budúcnosti (bude), ale JE Nebeské Kráľovstvo.

Presne v tom okamihu, kedy sa jednotlivci rozhodnú venovať svoj život dobru a blahobytu iných ľudí, v tom istom okamihu prichádza odpoveď Boha, že on ako otec, sa postará o nich a o ich potreby.

Videli sme teda výraz “obrátenie”, ktorý znamená zmenu mentality; Božie kráľovstvo - realizáciu Božieho projektu pre ľudstvo, a nakoniec Ján prehlasuje, že on krstí vodou, čiže pomáha zmeniť život, ale nemôže dať silu pre začatie tohto nového života. Túto silu môže dať iba Ježiš, ktorý je označený ako ten, ktorý **krstí Duchom Svätým**. Je to natoľko dôležité, že vo všetkých štyroch evanjeliách nachádzame ten istý výraz pre Ježišovo poslanie.

Ježiš teda krstí Duchom Svätým. Ak krst vodou znamená ponoriť do vody vonkajšie telo človeka, ako výraz zmeny života, potom krst Duchom Svätým znamená ponoriť, presiaknuť človeka Duchom, čiže tou istou silou, tým istým životom, aký má Boh.

Ale kedy a ako Ježiš krstí Duchom Svätým? Odpoveď je v evanjeliách, v okamihu večere so svojimi učeníkmi, v okamihu Eucharistie. Počas večere, kde sa učeníci zaväzujú k vernosti Ježišovi – jesť chlieb a stávať sa chlebom, životným pokrmom pre druhých, aj keby mali skončiť tak ako on, a to znamená piť z jeho kalicha – vtedy sa nad učeníkmi a veriacimi všetkých čias vylieva Duch Svätý, ktorý ich činí ako Ježiša “Božími Deťmi”.

Ježišova večera je teda okamih, v ktorom odpovedá tým, ktorí ho nasledovali, darom Ducha Svätého. Piť z kalicha je výrazom záväzku neklásť láske žiadne obmedzenia, a učeníci tak dostávajú dar Ducha, rovnakú silu milovať, akú má Otec.

Preniknutie tohto vína – krvi do vnútra človeka, je odovzdaním Ducha, života a sily lásky, ktorá premieňa človeka.

Preklad: Zuzana Černá

Poznámky pod čiarou: tím ZAOSTRI / DC